D • N
12/12 1950

Deklarationsdebatten

Dagens Nyheters artiklar om deklarationsmoralens brister och behovet att komma till rätta med dem genom ändrade skatte- och taxeringsmetoder fick innan diskussionen om uppslaget ännu mojnat en ytterligt drastisk illustration. En köpman fastnade för fortlopande deklarationsunderslev som rörde sig om en hel miljon. Exemplet är något att fundera på för de föreningsombudsmän och organisationstidningar som på ämbetets vägnar tagit illa vid sig av Dagens Nyheters sammanfattning av en del kända askförhållanden. Alla dessa försäkrar med en mun att deras medlemmar och yrkesbröder är orättvist angripna. När de deklarerade inkomsterna inte stämmer med den rimliga affärsomsättningen beror det bara på att vederbörande utnyttjat avskrivningsmöjligheterna.

Intet tvivel om att de gjort det också. Man behöver i det här sammanhanget inte skriva så mycket om den saken, efter som myndigheterna redan är i gång för att på ett eller annat sätt göra bokslikhet mellan sådana avskrivningar som fordras för sund företagsekonomi och sådana som övervägande är till för att vältra skatterna på andra. Vad Dagens Nyheter anmärkte på var att bruttoinkomsterna i en rad företag och hos ett stort antal fria yrkesutövare tullas av sina förvärvare innan de bokförs, vilket innebär att falskdeklarationen äger rum redan innan bokföringen eller motsvarande anteckning för deklarationsändamål tar sin början. Självfallet har det varken skrivits eller menats att alla eller ens de flesta köpmän och yrkesutövare gör på det sättet. Tvärtom kan man lugnt våga tro att flertalet deklarerar riktigt, men minoriteten som inte gör det är i alla fall så stor att man inte kan låta saken bero utan måste undersöka på vad sätt taxeringssystemet kan göras mer tillförlitligt.

Blott några få tidningar har fallit för kårombudsmännens och organisationstidskrifternas försök att framställa sina respektive kårer som oförtjänt nedsvärdade genom Dagens Nyheters påminnelser om kända exempel på deklarationsfusket. De flesta tidningar som tagit upp saken har oreserverat instämt i att den är sjuk. De delar uppfattningen att en avsevärd del av det skattesunderslev som borde finnas förstår att hålla sig undan med påföljd att de ärliga deklaranterna får skatta hårdare än eljest skulle vara behövligt. Den allmänna utdelningen av kvarskattesedlar till ju har friskat upp hat men över denna otillförlitlighet i rättstillståndet. Andå diskuteras skattefusket av somliga med trött resignation. De menar att samhället är sådant att företagsamhetens från andra synpunkter oumbärliga frihet inte gör det möjligt att komma åt skattesmitarna.

Andra tidningar, särskilt sådana som i sina ledarspalter tar emot gästspel av talesmän för skatteverken, rekommenderar radikala botemedel, företrädesvis att ta bort avdragsgilligheten för vissa slag av affärskostnader samt att rent av decimera sådana avskrivningar som nu godtas vid taxering. Sådana ytterligheter i förslagsskörden visar att frågan behöver en metodisk och grundlig prövning. Även om det, som sannolikt är, skulle visa sig att alla deklarationshål inte kan stoppas utan att göra obehörigt inträng på näringsidkarnas ekonomiska rörelsefrihet så bör man åtminstone kunna nå fram till en rättvisande jämförelse mellan taxeringen av dem som har direkt kontrollerbara inkomster och i främsta rummet flertalet löntagare — och dem som kan undandra, sig kontrollen. Utredningen kan sedan framställa och välja mellan olika möjligheter att avlägsna eller kompensera deklarationsorättvisorna.

Diplomatisk okränkbarhet och spionerі

Den av hr Ture Nerman framställda interpellationen om diplomatisk okränkbarhet eller immunitet — tydligen föranledd av de ryska diplomaternas uppträdande och behandling i somras — besvarades i lördags av utrikesministern. I svaret framhölls, efter en allmän redogörelse för immunitetsbegreppets innebörd, bland annat följande:

Slutligen är det klart att ordningsmakten icke är skyldig att passivt se på om en diplomat är i färd att begå ett brott eller uppträder på ett sätt som är farligt för den allmänna säkerheten. Mot t. ex. värdelös bildkrönig eller mot pågående spionagehandlingar kan ett ingripande från polisen ske. Om exempelvis en vaktpost eller en polis lägger märke till att någon företar sig att, i strid mot gällande förbud, fotografera en militär anläggning, bör han med tjänliga medel förhindra honom att genomföra sin avsikt, även om det visar sig att personen är en utländsk diplomat. Kameran kan fråntas den som ertappas på bar gärning. En rattfyllerist kan hejdas och föras till poliskontoret, så att han inte fortsätter sin farliga färd. Men om brottet redan är beginget eller skadan redan har skett, då gäller immuniteten, och gärningen får behvras i andra former än de rättsliga.

Det anförande hr Nerman höll med anledning av interpellationssvaret slutade med följande ord:

Antag nu det fall att en utländsk diplomat företar ett par dagars semesterseglig i Stockholms skärgård och under den tiden övervakas av svenska myndigheter och ertappas med att flera gånger komma in på förbjudet område och där enligt fullt säkra observationer fotografera militära anläggningar — sådana fall kan tänkas, jag känner t. o. m. ett i detalj. Om jag har fattat utrikesministerns svar rätt, så har då våra myndigheter klar rätt ja, plikt att beslagta och framkalla den film det gäller och behöver inte fråga vederbörande diplomat om han vill utlämna den.

Efter den klarläggning utrikesministern har givit i sitt svar på min interpellation, och som jag understryker att man bör vara verkligt tacksam för, vet man alltså att det är våra myndigheters sak att avgöra ett sådant beslag och inte den spionerande partens, dvs. att behandlingen av utländska diplomater kan skärpas till full ömsesidighet.

Någon erinran mot dessa slutsatser gjordes inte av utrikesministern. Då det av hr Nerman nämnda "antagna" fallet är exakt detsamma som det faktiska fall som förelåg i Stockholms skärgård i somras, varvid de svenska myndigheterna inte beslagtog den ryske militärens filmrullar, måste förutsättas att hr Nermans resonemang nu anses tillämpligt i en motsvarande situation. Den uppfattning som vid tillfället i fråga framfördes av Dagens Nyheter har alltså befunnits riktig, medan utrikesdepartementets oåvarande praxis visat sig ohållbar. Det är av vikt för framtiden att detta förhållande slås fast.

Högervind i England

Redan de första fyllnadsvalen i England efter de allmänna valen i februari visade en kraftig högervind, som gynnade konservativa, och när nu sammanlagt sju val hållits framgår det att tendensen — även om den inte resulterat i några mandatförluster — varit genomgående ogynnsam för labour. Många av de politiska bedömarna har också övergivit sin tidigare påfallande försiktiga hållning och frågar sig om inte en så stor förskjutning inträtt att nästa underhusval kan medföra en omkastning av majoriteten.

Efter vanligheten har valdeltagandet varit mindre vid fyllnadsvalen än vid de allmänna valen, men detta har ojämförligt hårdast drabbat labourpartiet. Medan de konservativas sammanlagda röstsiffra vid sex av valen visar en nedgång på endast 5 procent är motsvarande siffra för labourpartiet 21 procent. Även om hänsyn tas till det faktum att labour vid riksvalen vanligen får en större andel än högern av rösterna från dem som inte brukar delta i fyllnadsvalen, bör skillnaden vara stor nog för att väcka de allvarligaste bekymmer hos regeringspartiet. Labours vinstmarginal vid februarivalet var som bekant ytterst knapp — mot 13,3 miljoner röster för labour stod 12,5 miljoner för de konservativa och 2,6 miljoner för liberalerna.

Årets fyllnadsval tycks också möjliggöra mera bestämda slutsatser rörande en mycket debatterad fråga, nämligen huruvida avsaknaden av en liberal kandidat gynnar labour eller de konservativa. Liberalerna har ställt upp vid åtta av de sju kretsarna, nämligen Bristol, men har annars dragit sig tillbaka till och med i kretsar som Oxford och Handsworth, där de i februari fick ganska betydande röstsiffror. Det visade sig att högertendensen i dessa två kretsar var starkare än på något annat håll, och det tycks knappast längre råda någon tvekan om vart majoriteten av de liberala väljarna går i valet mellan labour och de konservativa.

Eftersom liberalerna vid nästa syval kan väntas följa exemplet från Oxford i en rad kretsar där de ställde upp i februari, har högerns utgångsställning ytterligare förbättrats. Det kan i sammanhanget erinras om att det liberala partiets redan tidigare skrala prestige på sistone sjunkit än mer på grund av en konflikt inom parlamentsgruppen, som inför öppen ridå utspelades i samband med en omröstning om bostadspolitiken.

PRESSGRANNAR

Mot hr Undéns uttalanden om Koreakrisen reagerar även Svenska Dagbladet (h), som bland annat fäst sig vid yttrandet att "det är en absurd tanke att de västalliérade skulle engagera sig i krig mot Kina till följd av dess intervention i Korea".

Varför är den tanken så "absurd"? Ur principiell synpunkt bör det dock vara så att varje aggression, oavsett om den utföres av en mindre eller större makt, måste bemötas av den internationella rättsordningens väktare FN. Därest herr Undéns uppfattning tillämpades på ett lands inre rättsordning, skulle det betyda, att man bestraffade den svage och isolerade förbrytaren, men lät den större och starkare löpa, även om de begått samma brott.

Den praktiska förklaringen till herr Undéns uppfattning består i hans åsikt, att FN inte kan föra krig mot, en stormakt. Det har icke heller från början förutsatts, men nog ville man betrakta Achesonplanens antagande som ett framsteg på så sätt att proceduren med veto från en stormakt i säkerhetsrådet kringgicks genom en kvalificerings händelsbunde till FN-församlingen.

Om det är meningen att Achesonplanen icke skall tillämpas mot stormakter, vilka i realiteten är de enda som hotar världsfreden, så har i nuvarande läge FN förlorat varje betydelse som fredsgarant, fortsätter den citerade tidningen:

Då förstår man icke heller varför den nordiska arbetarrörelsens samarbetskommitté på sitt möte i Oslo vari även statsminister Erlander deltog, i lördags ansog en resolution, i vilken inskärpes "att då nu freden och friheten åter i fara, det är mer nödvändig än någonsin att FN:s upp kring FN, som borde avgöra alla mellanfolkliga fredshotanden är tvister". Sådana fromma önskningar bli tomma fraser, därest stormakterna a priori skola undandras sig FN:s domvärjo.

Hr Undén tröstade sig med att FN:s Koreaaktion "likväl hatt ett stort värde genom att ett inskridande ändå gjorts". Svenska Dagbladet anför hr Andréns replik att "om FN misslyckats med sin första stora fredsaktion, är detta en prestigeförlust, som kommer att få stora konse. veneer". Handelstidningen (fp) skriver:

Man behöver endast förutsätta att utrikesministrarna i övriga europeiska medlemsstater följa hr Undéns exempel för att förstå vilken hjärtlöshet han gjort fredsorganisationen och samhörigheten mellan de fria folken. Har man tillfogats ett militärt nederlag, så lyder en av de Undénska satserna, så kan detta inte bringas ur världen genom att man inte en strong hållning. Tydligare än så kan defaitismen icke uttrycka sig. Man frågar, huru skulle världen ha sett ut just nu om denna nya visdom fått tjäna som rättesnöre för Storbritannien efter Frankrikes fall eller för Förenta staterna efter Pearl Harbor?

Hr Undén avråder från att föra kriget in i Kina. Den ståndpunkten är fullt begriplig och t. o. m. förvarligt. Vad som icke är förvarligt är att förkunna den för hela världen medan det ännu är en observandi från om Kina alls kan förmås till några förhandlingar.

Hr Undén går ännu längre, tillägar tidningen. Han gör sig till talesman för den rena kapitulationen.

Det borde ha blivit samling i försvarsfrågan, framhåller Ny Tid (s) — dock utan att berära försvarsministerns negativa roll i sammanhanget. Hr Vought behandlas närmast som en nolla. Det är andra krafter man väntar sig något av. Ny Tid är emellertid besviken

Riksdagssammanträden

Tisdagen den 12 december 1950

Första Kammaren kl. 3 em.
Andra Kammaren kl. 3 em.
Utrikesutsk. kl. 11 fm.
Bankoutsk. kl. 11 fm.

DAGENS NYHETER

TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: *Dagenshete*r,
Postgiro 1 3[illegible] (för annonser), nummer 1 3[illegible] (för prenumeration)
Chefredaktör: *Herbert Tingsten*.
Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: *Leif Klöberg*.
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Sven Erdman*.
Dagens Nyheters Aktiebolag
Verkst. direktör: *Bröje Hedberg*

PRENUMERATIONSPRISER
Fr. o. m. 1 Januari 1951
A Stockholmsmappingsa
Månad ... 8:25 Kvartal .. 15:25
Halvår ... 30:— Helår ... 60:—

ANNONSPRISLISTA
daterad 12/5 1950 gäller ävet ut. Ny annonsprislista fr. o. m. jan. 1951 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Jhlm.

Klipp hela! Klipp hela!

Konst och konsthantverk i praktfulla volymer till julbordet

R. H. Wilenski
ENGELSKT MÅLERI
En fängslande orientering om det engelske målerіet genom tiderna — välvalda och välltryckta.
Rikt och vackert illustrerad, även i färg.

R. H. Wilenski
MODERNISMEN I KONSTEN
En innehållsrik, djupladande och vackert illustrerad bok av författaren till "Engelskt måleri".
Rikt och vackert illustrerad.

Elias Cornell
ARKITEKTURENS HISTORIA
En instruktiv och vacker bok om de olika epokerna inom arkitekturens historia från historiens gryning fram till edra dagar.
Rikt och vackert illustrerad.

Hans Rahlin
DET MODERNA HEMMET
Inredningskonst i Sverige och andra länder
En bok av största värde för alla som, skall sälla bo, men även yrkesmän inom facket — arkitekter o. s. v. — har nytta och glädje av detta förnämliga uppslagsverk i modern åsmineredning.
2:e omarbetade uppl. 673 illustr. 22 färgplanscher.

Ernst Fischer
SVENSKA MÖBLER I BILD
Möbelformerna i Sverige från 1830 till 1930
I detta synnerligen rikt och vackert illustrerade praktverk skildrar den ädnde museitendensen de svenska möbeltypernas utveckling från mitten av 1800-talet fram till funktionalismens genombrott. En bok för varje kulturintresserad.
Över 300 förstklassiga bilder.

Gustaf Munthe
GAMLA MÖBLER
Ett stycke kulturhistoria
En vacker, intressant handbok som ger en översikt över möbelstilarna, deras karaktärsdrag och utvecklingsgången från äldsta tider fram till förra seklets.
Flödande rikt illustrerad.

Bokhandeln visar och ger upplysningar

En bok från NATUR och KULTUR är en bra bok

Bertrand Russells
nobelföredrag finner N:s uförkortat 4 december utsvarsvard av
SAMTID och FRAMTID
Bertrand Russell: Vilka mänskliga önskningar är politiskt betydelsefulla?
Gunnar Aspelin: Bertrand Russell — politiker och moralist
Anders Wedberg: Bertrand Russell, kunskapsteoretikern
E. V. Tigerstedt: Voltaires arvingare
Sven Ulric Palme: Ingvar Andersson — en av De Aderton.
Wilhelm Röpke: Valutaskentroll — en hörnsten i tvärsnuhushållningen
Gustaf Hilleström: Festspel och religionsdiskussion i höstens teater
Årsprenumerera nu i bokhandeln eller från *förlaget, Torsgatan 31, Sthlm 7a, tel. 346969,* kr. 14:—, lösnummer 1:50.
NATUR och KULTUR

Ska annonsen in i morgon? Ring in den i god tid före kl. 16!

Klipp hela! Klipp hela!

Barnen går till NATUR och KULTUR

Se hur de flockar sig kring dessa:

De har roligt — hela familjen trivs med

E. Kästner—W. Trier
DJURENS KONFERENS
En bok för barn och andra kloka.
Rikt illustr. i färg. Inb. 7:75
10 000 ex.

Harald Victorin
RAGGE OCH HANS VARG
En spännande ungdomsbok om livet i Stan mellan broarna.
Illustr. Inb. 6:—
Pojkbok för åldern 13—15 år.
10 000 ex.

Gustaf-Adolf Nilsson
CAPAREN BLIR SÖDERHAVSKUNG
Illustr. Inb. 5:75
Pojkbok för åldern 12—14 år.

Sven Ingvar
SKATTEN PÅ ENESKÄR
Illustr. Inb. 6:—
Pojkbok för åldern 12—15 år.
6 000 ex.

Pamela Brown
I TEATERSKOLAN
Illustr. 6:75, inb. 8:50
Flickbok för åldern 14—15 år.

E. Nesbit
FEM BARN HITTAR ETT TROLL
Illustr. Inb. 6:25
För barn i åldern 7—10 år.

Stephen Tring
DET GAMLA GÅNGET
Illustr. 5:—, inb. 6:50
Pojkbok för åldern 9—12 år.

Einar Norman
KOM SKA VI LEKA
En rolig, helt färgillustrerad bok om kalkerings- och klipparbeten, småknep och gåtor, pyssel och pussel för barn mellan 6 och 10 år.
Inb. 7:75
10 000 ex.

Robert Stångberg
ROLIGA GÅTOR, del II
"En bok för julen, för hela året och en bok som kommer att stå sig genom åren."
Guido Valentin i ST
Rikt illustr. 9:—, inb. 12:50

MIN SKATTKAMMARE
Redaktion: *Annie Lätetest—Birbro Svinhufvud.* Illustr.-red.: Roland Hantel.
1. Rida, ride ranka. För åldern 3—4 år.
2. Berätta, mamma. 3—5 år.
3. Det var en gång. 4—6 år.
4. Världen är så stor. 5—8 år.
5. Nooka ork. 6—9 år.
6. Oston om sol, vinton om månen. 8—14 år.
7. Skog, hav och himmel. 9—14 år.
8. Upptinningar och upptäcktsfärder. 10—14 år.
9. Genom tiderna. 11—14 år.
10. När de var barn. 12—14 år.
"Det spelar och sjunger fjärran förklungna melodier från dessa sidor, där man upplever på nytt sin egen barndom."
Greta Bolin i Sv. D.
Rikt illustr. i svart och färg. Inb. per del 10:—
612 000 ex.

UNGDOMENS SKATTKAMMARE
Redaktör: *Annie Lätetest.*
En fortsättning på "Min skattkammare", omfattande 5 band för åldrarna 13—15 år. Den nu utkomna första delen, *"Vägspel och äventyr"*, för åldern 13—15 år, innehåller avsnitt ur klassiska ungdomsböcker, romantiska berättelser och även tyrhistorier av berömda författare. Rikt illustr. I svart och färg av framstående konstnärer.
Per del inb. 10:—
15 000 ex.

MIN ORDSKATT
Barnens egen roliga ordbok
1100 vanliga ord förklarade i text och bild av *Mary Wetbull—Britt G. Hallqvist—Olga Lindén.*
En bok för alla barn i småskolan.
Rikt illustr. I svart o. färg. Inb. 12:75, bibl.bd 13:25
30 000 ex.

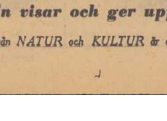

Bokhandeln visar och ger upplysningar

En bok från NATUR och KULTUR är en bra bok

Egon Larsen
UPPFINNAR-KAVALKAD, I—II
Illustr. Per del 4:75, inb. 6:75

Gösta Borg
ROLIGA VANDRINGAR
i naturens sällsomma värld, I—II
Illustr. Del I: 4:90, inb. 7:50
Del II: 6:25, inb. 8:75

C. M. Beadnell
NATURENS EGEN ZOOLOGISKA TRÄDGÅRD
Illustr. 8:—, inb. 7:75

A. Gowans Whyte
SMÄTT OCH STORT I NATUREN
Illustr. 4:—, inb. 5:25

John L..o. Jean George
MINK PÅ KORNET
Berättelse om en strövtrovre med charm
Illustr. Inb. 9:50

H. L. Heys
ROLIGA KEMIFÖRSÖK
för pojkar och flickor
Illustr. 9:50, inb. 11:50

Herbert McKay
ROLIGA FÖRSÖK MED FÄRG OCH LJUS
Illustr. 6:75, inb. 8:50

LILLE JÄTTEN
2:a omarb. uppl. 1 600 sid. 49 ämnen behandlas. Över 2 000 bilder. Över 3 000 registerord, färgplanscher m. m. Inb. 15:—, halvfr. bd 22:—
30 000 ex.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.